

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia z przedmiotu wiedza o kulturze

Klasa I

Skala ocen	Wymagania przedmiotowo-programowe
celujący	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; aktywnie uczestniczy w szkolnym/pozaszkolnym życiu kulturalnym (np. organizacja/współorganizacja imprez kulturalnych, współpraca z lokalnymi mediami itp.) - ujawnia indywidualne zdolności artystyczne, potrafi zainteresować nimi otoczenie, wskazuje źródła twórczych inspiracji - współpracuje z osobami lub instytucjami związanymi z kulturą i animacją kulturalną - prowadzi i dokumentuje działania związane z aktywnością kulturalną i samokształceniem kulturalnym – wykorzystuje w tym celu tradycyjne i nowe technologie informacyjno - komunikacyjne - odnosi sukcesy podczas konkursów, olimpiad oraz innych rywalizacji związanych z przedmiotem wiedza o kulturze - uprawia i popularyzuje własną twórczość, określa jej charakter, związek z tradycją kulturową, kanonami sztuki - warunkiem wystawienia określonej oceny jest spełnienie przez ucznia wymagań określonych dla stopni niższych
bardzo dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady i sposoby obcowania z tekstami kultury; wie na czym polega ich refleksyjny i krytyczny odbiór - wymienia środki wyrazu właściwe poszczególnym dziedzinom sztuki - sytuuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historyczno – kulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym; formułuje sądy i komentarze wartościujące na temat omawianych (tj. analizowanych, interpretowanych, waloryzowanych) tekstów kultury; odczytuje ich dosłowne, metaforyczne i symboliczne znaczenia - aktywnie uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole i poza szkołą - wskazuje przykłady, motywy, walory współczesnego nawiązywania do tradycji poszczególnych epok w historii kultury - podaje przykłady wzajemnego przenikania się kultur i związków między sztukami - omawia zjawisko integracji międzykulturowej wokół np. stylów artystycznych, motywów, wartości, znaków i symboliczne - omawia przeobrażenia, przewartościowania kulturowe w przeszłości i współczesności; charakteryzuje i wartościuje nowe/najnowsze zjawiska artystyczne/paraartystyczne w kulturze (np. happening, graffiti, hip – hop, gatunki internetowe itp.) - wskazuje i uzasadnia związki polskiej kultury narodowej z tradycją śródziemnomorską, odnajduje ich obecność w wybranych dziełach sztuki - klasyfikuje, charakteryzuje, interpretuje wybrane teksty kultury, określa ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, wskazuje konteksty interpretacyjne - dostrzega i omawia na wybranych przykładach związek sztuki ze światem

	<p>znaków, symboli i wartości kulturowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje i uzasadnia przyczyny popularności, ponadczasowości wybranych twórców kultury (narodowej i europejskiej) oraz ich dzieł - dokonuje analizy oraz interpretacji porównawczej tekstów kultury różnych epok; formułuje, weryfikuje hipotezy i wnioski interpretacyjne; rozpoznaje cechy określonych stylów artystycznych w czytanych tekstach kultury, wskazuje ich związek z ideałami epoki; odnajduje w tradycji kulturowej przykłady przełomów artystycznych
dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna genezę powstania, rozwoju i właściwości klasycznego kręgu cywilizacyjnego; wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury - identyfikuje źródła tożsamości europejskiej i polskiej kultury - dostrzega i objaśnia konteksty związane z interpretacją wybranych tekstów kultury; wyjaśnia związki i zależności między różnymi dziedzinami sztuki - wskazuje podobieństwa i różnice między sztuką różnych epok - charakteryzuje sytuację kultury, jej twórców i odbiorców w czasach współczesnych, zna jej charakterystyczne zjawiska (np. wielostylowość, audiowizualność, synkretyzm), źródła kryzysu, wybitne i kontrowersyjne osiągnięcia - podaje przykłady, zasady i walory obcowania ze sztuką; ujawnia indywidualne preferencje kulturalne - w czytanych tekstach kultury identyfikuje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje - na wybranych przykładach wyjaśnia zjawiska interdyscyplinarności w sztuce - porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów, idei w sztuce różnych epok (np. motywy biblijne – w malarstwie, rzeźbie, literaturze, filmie, reklamie oraz innych tekstach kultury) - podaje przykłady i dostrzega walory twórczego zaangażowania w rozwój sztuki; nawiązuje do twórczości najsłynniejszych w dziejach kultury artystów, wyjaśnia, na czym polega przełomowy charakter ich twórczości - wymienia przykłady dóbr kultury (światowej, narodowej, regionalnej), określa ich rodzaj, znaczenie, sposoby ochrony - omawia relacje między kulturami różnych grup społecznych, regionów, narodów, kręgów cywilizacyjnych; dostrzega tzw. „miejsca wspólne w kulturze” - wskazuje możliwości, źródła i uzasadnia potrzebę samodzielnego, ciągłego wzbogacania wiedzy kulturowej
dostateczny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki) - na wybranych przykładach charakteryzuje relacje międzykulturowe (kultury narodowe) i wewnątrz-kulturowe (kultura narodowa – kultury regionalne); dostrzega wielowymiarowość kultury; wyodrębnia jej różne obszary i podaje właściwe im przykłady tekstów kultury (materialnej, duchowej, elitarnej, popularnej, ludowej, masowej, alternatywnej itd.) - nazywa, wymienia i charakteryzuje znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne; zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła; ustala związek wybranych twórców i tekstów kultury z epoką historyczną

i stylem artystycznym

- omawia na wybranych przykładach funkcje sztuki w dziejach narodowej i ponadnarodowej kultury
- wykazuje wobec dzieł sztuki postawę refleksyjną i wartościującą; podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury; zwraca uwagę na wielojęzyczność sztuki, określa, porównuje różne sposoby wyrażania tych samych treści
- identyfikuje, konfrontuje i wartościuje zachowania „na rzecz kultury” i „wbrew kulturze”
- porównuje sposoby definiowania kluczowych pojęć „wiedzy o kulturze” (kręgi cywilizacyjne, kultury narodowe, regionalne, sztuka, dzieła sztuki, epoki, style, kierunki artystyczne, kultura wysoka, kultura popularna itd.); omawia ich funkcjonowanie w tradycji kulturowej – dawnej i współczesnej
- zna główne typy stylów w historii sztuki (np. styl danego twórcy, styl danej szkoły artystycznej, prądu, gatunku, epoki), podaje ich cechy i przykłady funkcjonowania
- wypowiada się na temat miejsca i roli kultury w życiu człowieka; dostrzega jej wieloaspektowość; wyjaśnia zjawisko sprzeczności kulturowych; podaje i wartościuje przykłady zachowań wobec kultury; charakteryzuje rolę tradycji w procesie dziejowym; wymienia główne cechy, znaki, symbole, konteksty polskiej i europejskiej kultury
- dostrzega i omawia na wybranych przykładach dialog tekstów w kulturze
- omawia zjawiska charakterystyczne dla sztuki kolejnych epok historycznych, wyjaśnia i uzasadnia przeobrażenia sztuki w procesie dziejowym
- charakteryzuje sytuację kultury w realiach współczesności; wskazuje źródła zagrożeń i sposoby przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym

dopuszczający

Uczeń:

- zna i stosuje główne pojęcia przedmiotu wiedza o kulturze (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki, epoka, styl, konwencja, kierunek artystyczny, tradycja, klasyka)
- wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury; określa ich miejsce w procesie dziejowym; wymienia czołowych twórców (polskich i europejskich), wskazuje ich zasługi dla rozwoju kultury
- podaje cechy charakterystyczne dla kultury danej epoki; wskazuje przewodnie motywy, idee, źródła inspiracji dzieł różnych sztuk
- wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej
- określa rodzaj i charakterystyczne właściwości (główne środki wyrazu, funkcje, związek z tradycją kulturową) wybranych dzieł sztuki
- zna najważniejsze zabytki ogólnoswiatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego; określa ich funkcje, rodzaje, sposoby ochrony
- zna najsłynniejszych twórców polskiej, europejskiej i światowej kultury oraz ich artystyczne osiągnięcia-
- wykazuje się znajomością regionalnego dziedzictwa kulturowego, zna twórców regionalnych, regionalne zabytki, zwyczaje, obyczaje, walory krajobrazowe
- posługuje się pojęciami dotyczącymi budowy, funkcjonowania, odbioru tekstów kultury, identyfikuje ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, określa temat, wskazuje związek z kulturą, formułuje sądy wartościujące

- dostrzega wielopostaciowość i wieloznaczność kultury
- charakteryzuje właściwości i funkcje sztuki kolejnych epok w dziejach kultury; identyfikuje cechy typowe dla znanych sobie stylów artystycznych
- wskazuje korzenie polskiej i europejskiej tożsamości kulturowej; na wybranych przykładach omawia zjawisko wspólnoty kulturowej i odrębności kulturowych

Klasa II

Skala ocen	Wymagania przedmiotowo - programowe
celujący	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje się aktywnym zaangażowaniem w rozwój szkolnego, pozaszkolnego życia kulturalnego (np. organizacja, współorganizacja imprez kulturalnych) - ujawnia indywidualne zdolności artystyczne, potrafi zainteresować nimi otoczenie, wskazuje źródła twórczej inspiracji oraz określa motywy i przedstawia plany własnego rozwoju kulturowego - współpracuje z osobami, instytucjami związanymi z animacją kulturalną - odnosi sukcesy podczas konkursów, olimpiad oraz innych form rywalizacji związanych z przedmiotem wiedza o kulturze - uprawia i popularyzuje własną twórczość, określa jej charakter, związek z kanonami sztuki - rozwija i przedstawia indywidualne zainteresowania - warunkiem wystawienia określonej oceny jest spełnienie przez ucznia wymagań określonych dla stopni niższych
bardzo dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady i sposoby obcowania z tekstami kultury; wie na czym polega ich refleksyjny i krytyczny odbiór; sytuuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historycznokulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym; formułuje sądy i komentarze wartościujące na temat omawianych tekstów kultury; odczytuje ich dosłowne, metaforyczne i symboliczne znaczenia - aktywnie uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole i poza szkołą - wskazuje przykłady, motywy walory współczesnego nawiązywania do tradycji poszczególnych epok w historii kultury - podaje przykłady wzajemnego przenikania się kultur i związków między sztukami - omawia zjawisko integracji międzykulturowej wokół (np., stylów artystycznych, motywów, wartości, znaków, symboli) - omawia przeobrażenia, przewartościowania kulturowe w przeszłości i współczesności; charakteryzuje i wartościuje nowe, najnowsze zjawiska artystycznego - wskazuje i uzasadnia związki polskiej kultury narodowej z tradycją śródziemnomorską, odnajduje ich obecność w wybranych dziełach sztuki - klasyfikuje, charakteryzuje, interpretuje wybrane teksty kultury - dostrzega i omawia na wybranych przykładach związek sztuki ze światem

	<p>znaków, symboli i wartości kulturowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje analizy oraz interpretacji porównawczej tekstów kultury różnych epok
dobry	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna genezę powstania, rozwoju i właściwości klasycznego kręgu cywilizacyjnego; wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury - identyfikuje źródła tożsamości europejskiej i polskiej kultury - dostrzega i objaśnia konteksty związane z interpretacją wybranych tekstów kultury; wyjaśnia związki i zależności między różnymi dziedzinami sztuki - wskazuje podobieństwa i różnice między sztuką różnych epok - charakteryzuje sytuację kultury, jej twórców i odbiorców w czasach współczesnych; zna jej charakterystyczne zjawiska (wielostylowość, audiowizualność, synkretyzm), źródła kryzysu, wybitne i kontrowersyjne osiągnięcia - podaje przykłady, zasady i walory obcowania ze sztuką, ujawnia indywidualne preferencje kulturalnego - w czytanych tekstach kultury identyfikuje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje - porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów idei w sztuce różnych epok - wymienia przykłady dóbr kultury, określa ich rodzaj
dostateczny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki) - na wybranych przykładach charakteryzuje relacje międzykulturowe i wewnątrz-kulturowe (kultura narodowa – kultury regionalne); dostrzega wielowymiarowość kultury, wyodrębnia jej różne obszary i podaje właściwe im przykłady tekstów kultury (materialnej, duchowej, elitarnej, popularnej, ludowej, masowej, alternatywnej) - nazywa, wymienia i charakteryzuje znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne; zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła; ustala związek wybranych twórców i tekstów kultury z epoką historyczną i stylem artystycznym - omawia na wybranych przykładach funkcje sztuki w dziejach narodowej i ponadnarodowej kultury - wykazuje wobec dzieł sztuki postawę refleksyjną i wartościującą; podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury; zwraca uwagę na wielojęzyczność sztuki, określa, porównuje różne sposoby wyrażania tych samych treści - identyfikuje, konfrontuje i wartościuje zachowania „na rzecz kultury” i „wbrew kulturze”
dopuszczający	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje główne pojęcia przedmiotu wiedza o kulturze (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieła sztuki, epoka, styl, konwencja, kierunek artystyczny, tradycja, klasyka) - wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury; określa ich miejsce w procesie dziejowym; wymienia czołowych twórców polskich i europejskich, wskazuje ich zasługi dla rozwoju kultury

	- podaje cechy charakterystyczne dla kultury danej epoki; wskazuje przewodnie motywy, idee, źródła inspiracji dzieł różnych sztuk - wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej - określa rodzaj i charakterystyczne właściwości (główne środki wyrazu, funkcje, związek z tradycją kulturową) wybranych dzieł sztuki - zna najważniejsze zabytki ogólnoswiatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego; określa ich funkcje, rodzaje, sposoby ochrony - wypowiada się na temat własnych zainteresowań kulturalnych

Kryteria wystawiania ocen:

Wymagania na ocenę celującą:

Uczeń:

- Wykazuje się aktywnym zaangażowaniem w rozwój szkolnego lub pozaszkolnego życia kulturalnego
- Ujawnia indywidualne zdolności artystyczne, bierze udział w konkursach, osiąga sukcesy
- Potrafi samodzielnie zdobywać wiadomości
- Systematycznie wzbogaca wiedzę przez czytanie książek i artykułów
- Wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązań konkretnych problemów
- Potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem samodzielnie nabytej wiedzy
- Jest autorem prac o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych

Wymagania na ocenę bardzo dobrą:

Uczeń:

- Zna zasady i sposoby obcowania z tekstami kultury; wie na czym polega ich krytyczny odbiór; sytuuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historyczno kulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym
- Aktywnie uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole lub poza szkołą
- Wskazuje przykłady, motywy, walory współczesnego nawiązania do tradycji poszczególnych epok w dziejach kultury
- Podaje przykłady wzajemnego przenikania się kultur i związków między sztukami
- Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji
- Samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się nabytymi umiejętnościami
- Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo-skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem wiedzy o kulturze

Wymagania na ocenę dobrą:

Uczeń:

- Zna genezę powstania, rozwoju i właściwości klasycznego kręgu cywilizacyjnego, wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury
- Identyfikuje źródła tożsamości europejskiej i polskiej kultury
- Dostrzega i objaśnia konteksty związane z interpretacją wybranych tekstów kultury
- Podaje przykłady, zasady, i walory obcowania ze sztuką, ujawnia indywidualne preferencje kulturalne
- Wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji
- Wskazuje podobieństwa i różnice między kulturą różnych epok

Wymagania na ocenę dostateczną:

Uczeń:

- Wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki)
- Na wybranych przykładach charakteryzuje relacje międzykulturowe (Kultury narodowe) i wewnątrz-kulturowe (Kultura narodowa – kultury regionalne); dostrzega wielowymiarowość kultury
- Nazywa i wymienia znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne, zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła
- Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji
- W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym
- Podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury
- Omawia na wybranych przykładach funkcje sztuki w dziejach narodowej i ponadnarodowej kultury

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

Uczeń:

- Umie wykonać proste zadania
- Zna i stosuje główne pojęcia przedmiotu „Wiedza o kulturze”
- Wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury, określa ich miejsce w procesie dziejowym; wymienia czołowych twórców, wskazuje ich zasługi dla rozwoju kultury
- Zna najważniejsze zabytki ogólnoświatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego; określa ich funkcje, rodzaje, sposoby ochrony
- Określa rodzaj i charakterystyczne właściwości wybranych dzieł sztuki
- Wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej
- Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia żadnego z powyższych kryteriów.